INFLUENȚA VERSIUNII SEGOND ASUPRA VERSIUNII CORNILESCU 1921

DR. EMANUEL CONȚAC
Institutul Teologic Penticostal din Bucureşti
emanuelcontac@gmail.com

Abstract: The present article assesses the relationship between two Protestant editions of the Bible: the Romanian version published by Dumitru Cornilescu (1891–1975) in 1921 and the French version published by Louis Segond (1810–1885) in 1880. After a cursory presentation of the two translators' lives, numerous points of similarity between the two texts are identified, especially with regard to the New Testament. A detailed comparison shows that CORNILESCU 1921 made extensive use not only of the main text, but also of the footnotes of SEGOND. However, despite the considerable influence exerted by the French version, we must not suppose that Romanian translator followed Segond's text slavishly. A more detailed comparison should take into account both the similarities and the dissimilarities between the two versions.
Keywords: Dumitru Cornilescu, Louis Segond, Romanian versions of the Bible, French versions of the Bible, CORNILESCU 1921, SEGOND 1898

Introducere

În studiul de faţă ne propunem să evaluăm relaţia dintre două versiuni biblice protestante care au jucat şi continuă să joace, fiecare în propriul spaţiu confesional, un rol foarte important: SEGOND şi CORNILESCU. Dat fiind faptul că aceste două versiuni au suferit revizuiri succesive, creînd în cele din urmă făgaşe textuale importante, am ales să comparăm între ele textele publicate în ediţiile princeps. Despre Segond se ştie că, deşi traducerea lui a avut parte şi de critici[1], nu doar de elogii, a refuzat să facă revizuiri în textul primei ediţii. Cornilescu, în schimb, a operat numeroase revizuiri în ediția din 1921, mai ales în cazul Noului Testament.

Cunoscînd faptul că textul teologului elveţian n-a avut parte de modificări pînă la prima revizuire postumă (1910), am folosit singura ediţie a versiunii SEGOND cu note care ne-a fost accesibilă, cea din 1898. Pentru Vechiul Testament, am avut alături cele două volume princeps, tipărite în 1874[2].

[1] Pentru critici şi observaţii, vezi Gustave-A. Krüger, *Remarques sur la version de la Bible de M. Louis Segond*, Paris, 1881.

[2] *La Sainte Bible. Ancien Testament. Traduction Nouvelle d'après le texte hébreu par Louis Segond. Tome I comprenant le Pentateuque et les livres historique. Tome II comprenant les livres poétiques et les prophètes.* Genève & Paris, 1874.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

Louis Segond (1810–1885), traducător al Bibliei

Jacques Jean Louis Segond s-a născut la Plainpalais, aproape de Geneva, în 1810[3]. După studiile primare efectuate în localitatea natală, a frecventat cursurile Universității din Strasbourg, devenind *bachelier* în teologie la 24 de ani[4]. În perioada 1834–35 a studiat limbi orientale la Bonn, sub îndrumarea arabistului Georg Freytag. Odată revenit la Strasbourg, a susținut examenul de *licencié* în 1835[5], devenind doctor în teologie[6] în anul următor, la 26 de ani. După întoarcerea în orașul natal, a fondat o Societate de Exegeză a Noului Testament (activă mai ales în perioada 1836–1841) și a început predarea unui curs liber de exegeza VT, la Facultatea de Teologie genevează[7]. Între 1840 și 1864 a slujit ca pastor al bisericii din Chêne-Bougeries, o suburbie a Genevei, continuînd totuși cariera academică la Facultate de Teologie din metropola elvețiană: în 1850 a devenit *chargé de cours* (pentru obiectul „Introducere în VT"), între 1862 și 1872 a predat ca *professeur supplémentaire*, pentru ca în 1872 să devină profesor plin de ebraică și exegeză a VT, post pe care l-a deținut pînă la sfîrșitul vieții (18 iunie 1885)[8]. A publicat numeroase lucrări științifice sau pastorale în prima parte a carierei sale[9], pentru ca ulterior să se consacre traducerii Bibliei. În 1862 Societatea Pastorilor din Geneva (Compagnie des Pasteurs de Genève) i s-a adresat cu propunerea de a face o nouă versiune a VT, pornind de la textul ebraic. Potrivit acestui for pastoral, există două căi care pot fi urmate atunci cînd se dorește actualizarea limbajului biblic: 1) revizuirea unei versiuni cu ajutorul unui colectiv sau 2) realizarea unei versiuni noi de către o singură persoană[10]. Societatea Pastorilor a urmat această a doua cale. Noul Testament a fost încredințat spre traducere profesorului Hugues Oltramare (1813–1891), fiind publicat în 1872, iar pentru Vechiul Testament Societatea Pastorilor l-a desemnat pe Louis Segond, „a cărui alegere o recomandau studiile sale speciale,

[3] Cercetătorii nu par să fi ajuns la un consens asupra datei exacte la care s-a născut. LICHTENBERGER, vol. 13, p. 196, propune ca dată de naștere 3 sau 4 octombrie 1810 (această a doua dată se întîlnește și în SCHAFF–HERZOG, vol. 10, p. 336. După STELLING–MICHAUD, vol. 5, p. 454, viitorul teolog elvețian s-ar fi născut pe 3 mai 1810.

[4] Titlul tezei: *Ruth. Étude critique*.

[5] Titlurile tezelor: *L'Ecclésiaste. Étude critique et exégétique* și *De voce Scheol et notione Orci apud Hebraeos*.

[6] *De la nature de l'inspiration chez les auteurs et dans les écrits du Nouveau Testament*.

[7] LICHTENBERGER, vol. 13, p. 196.

[8] STELLING–MICHAUD, vol. 5, p. 545.

[9] *Traité élémentaire des accents hébreux* (1841); *Géographie de la Terre Sainte* (1851); *Catéchisme* (1858, ed. a 2-a 1863), *Récits bibliques à l'usage de la jeunesse* (1862). Pentru o bibliografie mai largă, vezi LICHTENBERGER, vol. 13, p. 196–197.

[10] *Préface de la Compagnie des Pasteurs de Genève*, p. V, în SEGOND 1874: „Dacă este vorba de o traducere complet nouă care să fie oferită publicului, devine aproape imperios necesar ca lucrarea să aibă un caracter individual și să fie realizată de un om pregătit și calificat în mod special, care să-i consacre tot timpul, toate facultățile și toate grijile, și care să poarte responsabilitatea pentru ea înaintea Bisericii și înaintea lui Dumnezeu."

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

cunoaşterea profundă a limbii ebraice şi lucrările deja publicate, ca şi fermitatea convingerilor sale, zelul şi pietatea dovedite”[11]. Prin contractul semnat la 24 februarie 1865, Segond se angaja să traducă Vechiul Testament în şase ani. Traducerea a fost gata înainte de termen, fiind predată pe 6 ianuarie 1871[12]. Iniţial, textul veterotestamentar a fost publicat separat, în două volume (Geneva, 1874), iar apoi în combinaţie cu NT al lui Oltramare. În 1880, Segond a terminat de tradus şi Noul Testament, drept care Biblia tradusă de el a văzut lumina tiparului în acelaşi an. Acest prim text a cunoscut numeroase retipăriri. După moartea lui Segond, versiunea a fost supusă unei revizuiri (de către o echipă de biblişti) şi republicată în 1910. Aşa cum anunţam la început, cercetarea noastră se bazează pe ediţia 1898.

Informaţii despre concepţia lui Segond privind traducerea Bibliei aflăm din *Cuvîntul înainte* la ediţia care îi poartă numele. Traducătorul genevez este de părere că Biblia trebuie tradusă direct din limbile în care a fost scrisă. Reconstituind firul istoric care leagă versiunile franceze folosite de comunităţile reformate, Segond ajunge la o concluzie surprinzătoare: „Toate versiunile noastre, unite între ele printr-o filiaţie strînsă, provin din Vulgata latină, o reproducere nesigură a muncii iniţiale făcute de Ieronim. Astfel, bisericile reformate de limbă franceză n-au avut niciodată o *traducere* a Bibliei făcută în întregime după textele originale.”[13] Această situaţie, scrie profesorul genevez, s-a schimbat radical chiar în timpul vieţii lui; la data cînd redacta Segond prefaţa Bibliei sale (31 octombrie 1873), trei versiuni noi ale Bibliei, bazate pe textele originale, erau deja publicate sau în curs de publicare (la Neuchâtel, Lausanne şi Paris).

Pentru VT, Segond a recurs la textul masoretic, fără a preciza o ediţie anume. Textul veterotestamentar este însoţit de circa şase sute de note explicative menite să faciliteze înţelegerea textului. Ele nu ţin locul comentariilor biblice şi nu intră în probleme care ar putea stîrni controverse teologice. Pentru Noul Testament, traducătorul a folosit ca text de bază *Editio Critica Maior* a lui Tischendorf (1872). Uneori a păstrat între croşete [ ] anumite lecţiuni din *Textus Receptus*. Aparatul auxiliar al textului neotestamentar conţine circa 700 de note (în majoritate istorice şi geografice). Multe dintre acestea se regăsesc în CORNIL. 1921, după cum vom vedea mai jos.

Dumitru Cornilescu (1891–1975), traducător al Bibliei

Dumitru Cornilescu (născut la Slaşoma, jud. Mehedinţi) s-a pregătit pentru o carieră preoţească, studiind mai întîi la Seminarul Central (unde l-a avut coleg pe Ion Dobre, cunoscut ulterior sub numele de Nichifor Crainic) şi apoi la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Bucureşti.

[11] *Préface de la Compagnie des Pasteurs de Genève*, p. VI.
[12] DELFORGE, p. 226
[13] *Avant-Propos*, în SEGOND 1874, p. 12.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

Protejat al arhimandritului Iuliu Scriban, a început încă din seminar o intensă activitate de traducere a unor materiale religioase care au fost publicate în periodice religioase precum *Revista Teologică*, *Noua Revistă Bisericească, Biserica Ortodoxă Română*. Contactul cu teologia protestantă (de factură pietistă) l-a făcut să se aplece cu mult interes asupra Bibliei, pe care şi-a propus să o traducă într-o limbă românească accesibilă omului de rînd. A început să lucreze pe cont propriu la traducerea Noului Testament, dar a trebuit să renunţe, deoarece nu avea resursele băneşti necesare pentru a duce la bun sfîrşit o întreprindere de asemenea anvergură.

Întîlnirea cu principesa Ralu Callimachi, descendentă a unei vechi familii boiereşti din Moldova, s-a dovedit providenţială pentru tînărul traducător. Ralu Callimachi (n. 1867), deşi nominal aparţinea Bisericii Ortodoxe, era însufleţită de convingeri evanghelic-protestante, între care şi cea potrivit căreia Biblia trebuie să ajungă în mîna omului de rînd. În contextul războiului mondial care ameninţa să înghită şi România, prinţesa Callimachi a obţinut hirotonirea lui Cornilescu în treapta de ierodiacon (cu metania la mănăstirea Dobrovăţ) şi i-a pus la dispoziţie bogata bibliotecă a tatălui ei, Teodor Callimachi, de la reşedinţa familiei (Stînceşti, Botoşani). Dintr-o scurtă lucrare autobiografică scrisă de Cornilescu, rezultă că în perioada traducerii Noului Testament a avut parte de o convertire în urma căreia a înţeles că este un păcătos şi că are nevoie de mîntuire.

După terminarea războiului, Cornilescu şi principesa Callimachi au fondat Societatea Evanghelică Română, sub numele căreia au publicat iniţial Noul Testament (1920) şi apoi Biblia (1921). Reîntors la Bucureşti, l-a întîlnit pe un mai vechi prieten al său, preotul Teodor Popescu de la biserica Sf. Ştefan (Cuibul-cu-Barză), căruia îi împărtăşise de altfel, prin scrisori, experienţa sa. Deşi iniţial neîncrezător faţă de cele relatate, Teodor Popescu are parte de o convertire chiar în timpul predicii proprii! Situaţi pe acelaşi plan al credinţei (ca experienţă personală transformatoare), cei doi se angajează într-o intensă activitate de evanghelizare la Biserica Sf. Ştefan, activitate care nu trece neobservată de clerul vremii.

Timp de cîţiva ani, ierarhia bisericească refuză să ia vreo decizie disciplinară împotriva celor doi, deşi devine tot mai evident că aceştia au ieşit din perimetrul ortodoxiei, atît prin convingeri, cît şi prin practica liturgică. Determinante pentru escaladarea situaţiei au fost „interpelările" publicate de Teodor Păcescu şi Manea Popescu în *Noua Revistă Bisericească*, în anul 1922. Prin intermediul unor scrisori deschise, cei doi i-au invitat pe slujitorii de la Sf. Ştefan să-şi precizeze convingerile teologice aflate la baza activităţii lor predicatoriceşti. Schimbul de mesaje publice care a urmat şi-a atins scopul, aducînd dezbaterea în presa vremii. „Afacerea de la Cuibul-cu-Barză" a căpătat amploare în anul 1923, implicînd în focul dezbaterii diverse personalităţi culturale româneşti: Gala Galaction, Iuliu Scriban, Nichifor Crainic, Nae Ionescu, Octavian Goga, Dimitrie Nanu. În vara anului 1923 Cornilescu a plecat în Germania, iar după cîţiva ani de peregrinări s-a stabilit în Elveţia. Rămas în ţară, Teodor Popescu a fost cercetat succesiv de cîteva comisii bisericeşti şi în final caterisit.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

În Anglia, Cornilescu a avut mai multe întîlniri cu unul dintre editorii Societăţii Biblice Britanice, care aflase veşti despre traducerea sa încă înainte de publicarea ei. Avînd recomandarea călduroasă a capelanului anglican John Howard Adeney (stabilit la Bucureşti), versiunea lui Cornilescu a fost luată în calcul în vederea tipăririi ei sub auspiciile Societăţii Biblice Britanice. Totuşi, publicarea ei de către SBB nu s-a făcut fără anumite modificări, care i-au fost cerute traducătorului mai ales cu privire la Noul Testament. În toamna lui 1924, exemplarele din noua versiune erau expediate traducătorului.

CORNILESCU 1921, o traducere după SEGOND?

Evaluarea activităţii de traducător a lui D. Cornilescu trebuie să aibă în vedere instrumentele de care s-a folosit acesta în traducerea Bibliei.

Un prim indiciu a apărut în presa interbelică. Imediat după publicarea Noului Testament (1920), Galaction scria într-un articol din *Luptătorul* că traducerea lui Cornilescu este făcută după versiunea SEGOND. Exemplele pe care le dădea Galaction erau puţine, deci autorul articolului putea fi lesne bănuit de generalizare pripită.

Totuşi, o cercetare mai detaliată confirmă existenţa unei legături strînse între SEGOND şi CORNILESCU. Ceea ce nu este totuna cu a spune că traducerea CORNILESCU este o traducere *după* SEGOND (cum susţinea Galaction)[14]. În orice caz, o comparaţie a celor două versiuni fie şi numai din perspectiva notelor explicative şi a intertitlurilor dă la iveală asemănări frapante.

Prezentăm în continuare un tabel comparativ cu notele explicative de pe primele pagini ale *Evangheliei după Matei*[15].

Pag.	SEGOND 1898	Pag.	CORNILESCU 1921
1	[1] *Jésus* dérive d'un mot héb. qui signifie *sauver, délivrer.*	3	[1] *Isus* vine dintr'un cuvînt evreesc, care însemnează *a mîntui, a izbăvi.*
1	[2] *Hérode*, surnommé „le Grand," gouvernait la Palestine alors soumise aux Romains; il avait reçu du sénat le titre de „roi des Juifs".	4	[1] *Irod*, numit şi „Cel Mare", cîrmuia Palestina, supusă pe atunci Romanilor; el primise dela Senat numele de „împărat al Iudeilor".

[14] Există numeroase versete în CORNILESCU a căror bază textuală diferă de cea folosită de către traducătorul elveţian. Suntem conştienţi că afirmaţia precedentă trebuie argumentată cu dovezi, dar deocamdată ne mărginim să semnalăm această problematică, în speranţa că ea va face obiectul unor cercetări viitoare.

[15] În CORNIL. 1921 întîlnim 79 de note la Evanghelia după Matei, în vreme ce SEGOND a introdus 112.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

1	[3] *Des mages*, prêtres chez les Mèdes, les Perses et les Chaldéens; ils se livraient à l'observation des astres, et pratiquaient l'art de la divination.	4	[2] *Niște magi*, preoți la Mezi, Perși și Caldeeni; ei se îndeletniceau cu urmărirea stelelor și meșteșugul ghicirii.
1	[4] *Les scribes*, ou docteurs chargés spécialement d'enseigner et d'expliquer la loi au peuple; ils avaient encore d'autres fonctions.	4	[3] *Cărturarii*, sau învățați, însărcinați mai ales să învețe pe popor Legea și să i-o tălmăcească; ei mai aveau și alte slujbe.
2	[1] *Archélaüs* avait eu la Judée, la Samarie et l'Idumée, comme part de succession dans les provinces gouvernées par son père; cruel comme lui, il fut, dix ans plus tard, exilé à Vienne dans les Gaules par le sénat romain.	5	[1] *Arhelau* avusese Iudea, Samaria și Idumea, ca parte de moștenire în ținuturile cîrmuite de tatăl său.
2	[2] *Galilée*, échue en partage, avec le titre de tétrarque, à Hérode Antipas, l'un des autres fils d'Hérode le Grand.	5	[2] *Galilea*, căzută la împărțeală cu numirea de tetrarh (stăpînitor peste a patra parte), lui Irod Antipa, unul din ceilalți fi (sic!) ai lui Irod cel mare.
2	[3] *Nazareth*, au centre montagneux de la Galilée, ville qui n'est pas mentionnée dans l'Ancien Testament.	5	[3] *Nazaret:* în mijlocul ținutului muntos al Galileii.
2	[1] *Le désert de Judée*, partie plus ou moins stérile du territoire de Juda, s'étendant a l'est jusqu'à la mer Morte et aux environs du Jourdain.	5	[4] *Pustia Iudeii*, parte mai mult sau mai puțin neroditoare a ținutului lui Iuda, care se întindea la răsărit pînă la marea Moartă și împrejurimile Iordanului.
2	[2] *Pharisiens,* parti religieux et politique d'une grande influence; très attachés aux coutumes et aux traditions juives, mais cachant leurs vices sous les dehors de la dévotion.	5	[6] *Farisei*, partidă religioasă și politică; aveau o mare înrîurire: țineau foarte mult la obiceiurile și rînduielile evreiești, date prin viu grai (tradiția): dar își ascundeau cusururile subt înfățișarea evlaviei (cap. 23,1 etc.)

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

2	[3] *Sadducéens*, parti oppose à celui des pharisiens et moins nombreux; rejetant les traditions, ne croyant ni aux anges ni à une vie future, mais professant des principes d'une moralité sévère.	5	[7] *Saduchei*, partidă protivnică Fariseilor, şi mai puţini la număr; ei lepădau rînduielile date prin viu grai, nu credeau nici în îngeri, nici într'o viaţă viitoare, dar mărturiseau înaintea lumii învăţături aspre de vieţuire (22.23)
3	[3] *Capernaum*, ou *Capharnaum*, au nord-ouest du Lac de Tibériade, ville très florissante au temps de J.–C.; non mentionnée dans l'Anc. Test.; aujourd'hui, les ruines de Tell Hum.	6	[2] *Capernaum*, sau *Capharnaum*, la miazănoapte apus de lacul Tiberiadei, cetate foarte înfloritoare pe vremea lui Iisus Hristos: nu este pomenită în Vechiul Testament. Azi: dărîmăturile Tell Hum.
3	[4] *La mer* de Galilée, appelée encore lac de Génésareth, ou mer de Tibériade.	6	[3] *Marea* Galileii, numită şi lacul Ghenezaret sau Marea Tiberiadei.
3	[5] *La Galilée des Gentils*, ou des païens, district au nord sur les confins de la Phénicie, ainsi nommée parce qu'elle était habitée en grande parti par des étrangers.	6	[4] *Galileea Neamurilor* sau a păgînilor, ţinut din miază-noapte, spre hotarele Feniciei, numită astfel pentrucă era locuită în mare parte de străini.
3	[1] *Les synagogues,* édifices religieux, où les Juifs se réunissaient les sabbats et les jours de fêtes, pour entendre la lecture et l'explication des livres de l'Ancien Testament, et pour adresser en commun leurs prières à Dieu.	6	[5] *Sinagogile* erau clădiri religioase, în cari se strîngeau Iudeii în zilele de sărbătoare ca să asculte cetirea şi tălmăcirea cărţilor Vechiului Testament.
3	[2] *La Décapole*, district de dix villes, au sud et à l'est de la mer de Galilée, avec une population en grade partie païenne.	7	[1] *Decapole*, ţinut de zece cetăţi, la miază-zi şi la răsărit de marea Galileii, cu locuitori în mare parte păgîni.
3	[3] *La montagne*, l'une des hauteurs on collines à quelque distance des bords du lac.	7	[2] Una din înălţimile sau unul din dealurile cari se aflau la o depărtare oare care de malul lacului.

O analiză comparativă exhaustivă a celor două aparate de note depăşeşte cu mult scopul pe care ni l-am propus în acest studiu. Observăm că cel mai adesea

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

notele au fost adaptate (simplificate), ori de cîte ori traducătorul a considerat că unele detalii nu sunt relevante pentru cititorul român. În continuare vom prezenta exemple care arată că influenţa este evidentă mai ales în cazul versetelor ambigue sau a termenilor dificili.

A făcut-o Dumnezeu de rîs pe Sara? (Gen. 21:6)

În CORNIL. 1921 declaraţia soţiei lui Avraam, după naşterea lui Isaac, sună după cum urmează: „Şi Sara a zis: «Dumnezeu m-a făcut de rîs: oricine va auzi, va rîde de mine.»" S-ar putea crede, potrivit acestei versiuni, că pentru soţia lui Avraam naşterea şi alăptarea unui copil la bătrîneţe sunt evenimente care o acoperă de ridicol în ochii cunoscuţilor. Sara pare contrariată de faptul că Dumnezeu a făcut-o subiect de glumă la anii bătrîneţii.

Potrivit textului ebraic (*watomer Sara[b] ṣehoq asa[b] li Elohim. Kol-haṣome[a] yiṯhaq-li*) textul ar trebui tradus după cum urmează: „Sara a zis: Dumnezeu mi-a făcut [prilej de] rîs. Oricine va auzi va rîde [împreună] cu mine."[16] Această înţelegere guvernează şi textul grec: *εἶπεν δὲ Σαρρα γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ συγχαρεῖταί μοι* („Şi a zis Sara: Domnul mi-a făcut [prilej de] rîs. Cine va auzi se va bucura cu mine."). În acest caz, Sara nu este subiect de rîs, ci are un motiv de bucurie, exprimată prin rîs. Să nu uităm, în contextul unei culturi semitice, dobîndirea unui copil de către o femeie sterilă constituie un motiv de jubilaţie.

Cornilescu a preluat din SEGOND ideea că Dumnezeu o face de rîs pe Sara: „Et Sara dit: Dieu m-a fait un sujet de rire; quiconque l'apprendra rira de moi." Precizăm că în CORNIL. 1931 mama nonagenară este reabilitată: „Şi Sara a zis: Dumnezeu m-a făcut să rîd: oricine va auzi va rîde cu mine." Mai trebuie adăugat că soluţia din CORNIL. 1921 are un precedent în tradiţia biblică românească. O întîlnim în BIBL. 1865 („Ris îmi făcu mie Dumneḑeŭ, cîci verĭ-cine va auḑi, va ride de mine"), al cărei text a intrat, prin revizuiri succesive, în BIBL. 1874 şi BIBL. 1911.

Două versiuni ortodoxe publicate la scurtă vreme după apariţia versiunii CORNILESCU traduc versetul diferit, deşi pornesc ambele de la textul ebraic. BIBL. 1936 (urmată de BIBL. 1944 şi BIBL. 1968) sugerează că rîsul este al Sarei („Rîs mi-a pricinuit mie Dumnezeu; căci oricine va auzi aceasta, va rîde"), în vreme ce versiunea GAL. 1938 afirmă fără dubiu că ea a ajuns subiect de rîs: „Dumnezeu m'a făcut prilej de petrecere. Oricine va auzi va rîde pe socoteala mea!" În ANANIA, versiune „diortosită după Septuaginta", întîlnim următoarea formulare: „Mi-a dat Dumnezeu de ce să rîd; că oricine va auzi de asta îmi va surîde." Nu este clar de ce secvenţa *συγχαρεῖταί μοι* este tradusă cu „îmi va surîde". O traducere fidelă a textului grec întîlnim în SEPT. IAŞI[1]: „Dumnezeu mi-a dăruit prilej de rîs; oricine va auzi de aceasta se va bucura împreună cu mine."

[16] Cf. JPS 1985: „Sarah said, 'God has brought me laughter; everyone who hears will laugh with me'".

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

„Judecător" sau „va judeca" (Is. 2:4)

Capitolul 2 din cartea Isaia conţine o profeţia privind o epocă viitoare[17] în care va domni pacea. Perioada profeţită se caracterizează printr-un „universalism" care trebuie să fi fost surprinzător pentru cei care au auzit sau citit profeţia la vremea rostirii ei: toate neamurile (*kol hagoym*) vor merge spre Muntele Sionului pentru a se închina Dumnezeului lui Iacov, căci din Sion vor purcede cele două surse ale învăţăturii: Legea (*tora*) şi Cuvîntul Domnului (*devar Adonai*).

În această eră, Dumnezeu se revelează ca Cel ce judecă. Textul ebraic *weşafat ben hagoym* („şi va judeca între neamuri") conţine un verb care este tradus ca atare în Septuaginta: *καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν*. Prin contrast, în Cornilescu întîlnim textul „El va fi Judecătorul neamurilor", o traducere clară după Segond („Il sera le juge des nations"). Este greu de crezut că cele două traduceri au ajuns la aceeaşi formulare (*i.e.* renunţînd la verb în favoarea substantivului) printr-o coincidenţă.

„Năvalnic" sau „vrăjmaş"? (Is. 59:19)

Un verset în jurul căruia s-au purtat şi se poartă controverse exegetice se află în Isaia 59:19[18]. Textul din versiunea CORNIL. 1921 spune: „Atunci se vor teme de Numele Domnului cei de la apus, şi de slava Lui cei de la răsăritul soarelui; cînd va năvăli vrăjmaşul ca un rîu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă." Textul românesc este surprinzător de similar cu ceea ce întîlnim în SEGOND: „On craindra le nom de l'Éternel depuis l'occident, Et sa gloire depuis le soleil levant; quand l'ennemi viendra comme un fleuve, L'esprit de l'Éternel le mettra en fuite."[19]

Problema o constituie ultima parte a versetului, care poate fi tradusă în mai multe feluri. Textul original spune (într-o transliterare simplificată): *kiyavo kanahar ţar ruah Adonai nossa*^{b} *vo*. În traducere: „Căci El vine ca un rîu năvalnic (lit. strîmt) mînat de Duhul Domnului" sau „Căci El vine ca un torent pe care îl mînă un vînt trimis de Domnul" (*ruah* poate fi tradus fie prin „Duh", fie prin „vînt, suflare").

Constatăm că textul nu menţionează termenul „vrăjmaş" (SEGOND *ennemi*). De altfel, nici textul grecesc nu conţine această idee: *ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου ἥξει μετὰ θυμοῦ* („Mînia va veni de la Domnul ca un rîu năvalnic, va veni cu mînie"). De unde atunci „vrăjmaşul" pe care îl pune Duhul Domnului pe fugă? Diferenţa de traducere se explică prin faptul că termenul *ţar*

[17] Expresia *be'aharit hayamim* (Is. 2:2) este oarecum ambiguă: „în zilele din urmă" sau „în zilele care vor urma".

[18] Pentru o prezentare detaliată a problemelor pe care le comportă acest text, vezi ALEXANDER, p. 374–377 sau KOOLE, p. 206–210.

[19] Cf. şi KJV 1611: „When the enemy shall come in like a flood, the Spirit of the LORD shall lift up a standard against him."

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

(„strîmt, vijelios"), poate fi înțeles și ca „vrăjmaș"[20]. În afară de SEGOND și CORNILESCU mai există și alte versiuni care optează pentru o înțelegere similară a versetului, în tradiția biblică engleză (*enemy* GENEVA 1599, KJV 1611, NKJV; *adversary* DARBY 1884), franceză (*l'ennemie* DARBY 1885, GENÈVE 1979) sau germană (*Bedränger* ELBERF. 1905, SCHLACHTER 2000). Totuși, evaluată exegetic, prezența în text a acestui „vrăjmaș [venind ca un] rîu" nu cadrează cu spiritul pasajului, după cum atestă cele mai recente versiuni engleze ale Bibliei ebraice – JPS 1985[21] și CJB 1998[22].

„Legământ" vs. „învoială" (Ier. 34)

Modul în care un traducător a redat ocurențele multiple ale unui termen dintr-un context bine delimitat (de ex. un capitol) poate trăda sursa de care s-a folosit. O situație de felul acesta întîlnim în Ieremia 34. Pe fondul asediului la care este supus Ierusalimul de către trupele regelui babilonian Nabucodonosor, regele israelit Zedechia face un legământ (*bᵉrît*) cu tot poporul, în vederea abolirii sclaviei. Legământul se face după uzanță: vițelul sacrificat este despicat, cele două jumătăți sunt dispuse simetric, iar părțile care încheie legământ trec printre ele. Legământul este marcat printr-o ceremonie solemnă înaintea lui Dumnezeu, în Templu (34:15). Cînd armatele asediatoare se retrag temporar (v. 21), Zedechia și conducătorii poporului revin asupra deciziei și îi iau din nou în robie pe cei proaspăt eliberați. O asemenea încălcare a legământului nu putea fi tolerată. Ieremia (care deja este detestat pentru profețiile lui „antinaționale") primește sarcina ingrată de a aduce un nou mesaj incendiar de judecată și pedeapsă. Poporului i se aduce aminte (v. 13) că Dumnezeu a făcut cu ei un legământ (*bᵉrît*) în ziua ieșirii din Egipt, legământ potrivit căruia ei ar fi trebuit să-și elibereze periodic robii, la șapte ani. Așa ceva nu s-a produs multă vreme. Totuși, Zedechia și poporul au ajuns să se căiască (v. 15), decretînd prin legământ eliberarea sclavilor (care ar fi trebuit să aibă loc de multă vreme).

Versiunile SEGOND și CORNIL. 1921 sărăcesc înțelesul pasajului, fiindcă nu traduc termenul (*bᵉrît*) în mod consecvent. Se pierde astfel ideea că vechii evrei sunt datori să-și respecte cuvîntul deoarece el a fost dat ca parte a unui *legământ* (nu a unei „învoieli"). De asemenea, ar fi trebuit să-l respecte fiindcă Dumnezeu însuși a făcut un *legământ* cu ei, atunci cînd i-a scos (eliberat) din Egipt. Dat fiind că termenul „legământ" (*bᵉrît*) apare de 6 ori în cap. 34, cu 2 ocurențe în v. 18, vom prezenta situația echivalenților într-un tabel sinoptic care arată clar inconsecvența în traducerea aceluiași termen ebraic și influența lui SEGOND asupra lui CORNIL. 1921.

[20] Vezi *HALOT*, „I רוּשׂ qal 4a", p. 1015.

[21] „For He shall come like a hemmed-in stream which the wind of the LORD drives on." Prima versiune JPS (1917) redă termenul *ṣar* prin „distress".

[22] „For he will come like a pent-up stream, impelled by the Spirit of ADONAI."

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

IER. 34	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
v. 8	*pacte*	*învoială*
v. 10	*pacte*	*învoială*
v. 13	*alliance*	*legământ*
v. 15	*pacte*	*învoială*
v. 18	*alliance/pacte*	*legământ/învoială*

Traducerea termenului *παράδοσις* în Noul Testament

Termenul *παράδοσις* (13x în NA[27]) se referă la conținutul a ceea ce este transmis (în scris sau prin viu grai) şi poate fi redat prin „tradiție", „datină" sau „predanie". În CORNILESCU traducerea lui este diferențiată, din care motiv traducătorul a fost acuzat că atacă în mod insidios tradiţiile Bisericii Ortodoxe, pe care a părăsit-o în 1923. În versiunea sa întîlnim atît „datină", cînd termenul are mai degrabă conotaţii negative (Mat. 15:2 ş.a.), cît şi „învăţătură", atunci cînd este vorba de tradițiile pauline (1 Cor. 11:2, 2 Tes. 2:15, 3:6) comunicate prin viu grai sau în scris. Diferențierea „datină–învățătură" făcută de Cornilescu este nejustificată şi se datorează fie distincției „tradition–instruction" operate de Segond, fie influenței lui THAYER, care îl traduce cu „instruction" („învățătură") atunci cînd se referă la tradițiile pauline. În orice caz, o traducere fidelă şi neutră a originalului ar trebui să folosească acelaşi echivalent peste tot[23].

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Mt./Mc.[24]	*tradition*	*datina*
1 Cor. 11:2	*instructions*	*învățăturile*
Gal. 1:14	*traditions*	*datinelor*
Col. 2:8	*traditions*	*datina*
2 Tes. 2:15	*instructions*	*învățăturile*
2 Tes. 3:6	*instructions*	*învățăturile*

Traducerea termenului *εἰκών* în Noul Testament

Termenul *εἰκών* (23x în NA[27]) are mai multe înţelesuri: „imagine", „reprezentare", „chip", „înfăţişare", „icoană". Poate fi folosit cu referire la reprezentări picturale, idolatre (Rom. 1:23, Ap. 13:14 ş.a.) sau monetare (chipul cezarului, Mat. 22:20, Marcu 12:16, Luca 20:24). Este folosit şi cu referire la Hristos ca *imagine* (*εἰκών*) *a*

[23] Avem deci de-a face cu un termen ambivalent, a cărui conotaţie trebuie înţeleasă în funcţie de context. Există tradiţii „pauline" (1 Cor. 11:2, 2 Tes. 2:15, 3:6) şi există tradiţii „ale oamenilor" (Col. 2:8) care, conform celor scrise de Sf. Pavel, sunt opuse lui Hristos.

[24] În total, 8 ocurenţe: Mat. 15:2, 3, 6; Marcu 7:3, 5, 8, 9, 13.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

lui Dumnezeu (1 Cor. 4:4, Col. 1:15). Această din urmă expresie este utilizată şi în 1 Cor. 11:7 (bărbatul – *imaginea* [şi slava] *lui Dumnezeu*). În CORNILESCU şi în SEGOND întâlnim trei echivalenţi pentru acest termen. Segond foloseşte „effigie", „image" şi „représentation", iar Cornilescu recurge la triada „chip", „icoană" şi „înfăţişare". Vom prezenta selectiv cele mai interesante referinţe:

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Mt. 22:20[25]	*effigie*	*chip*
Rom.1:23[26]	*images*	*icoane*
Rom. 8:29	*image*	*chip*
Ev. 10:1	*(exacte) représentation*	*înfăţişarea (adevărată)*
Ap. 13:14[27]	*image*	*icoană*

Comparaţia cu textul grecesc scoate la iveală un fapt surprinzător: CORNIL. 1921 traduce singularul *εἰκόνος* din Rom. 1:23 cu un plural („icoane") ca în SEGOND („images")[28]. În urma revizuirii, termenul din Rom. 1:23 a fost readus la singular („icoană"). În rezumat, CORNIL. 1921 foloseşte cei trei echivalenţi, după cum urmează: 1) „icoană", în pasaje care fac referire la idolatrie (Rom. 1:13) sau la fiara văzută de Sf. Ioan Teologul (10[x] în Apocalipsa); 2) „înfăţişare", în Ev. 10:1 şi 3) „chip", în toate celelalte versete („chipul cezarului", „chipul lui Dumnezeu" etc.). Folosirea echivalentului „icoană" exclusiv în contexte negative (idolatrie, închinarea primită de Fiară) sugerează că traducerea are tendinţe „iconoclaste"[29]. Versiunea CORNILESCU a fost influenţată punctual de SEGOND (pluralul din Rom. 1:23), dar în traducerea ocurenţelor din Apocalipsa ar fi avut de ales între „chip" şi „icoană". Faptul că a ales „icoană" în locul echivalentului tradiţional („chip") poate fi dovada unei atitudini critice faţă de cultul icoanelor.

„Verges" (SEGOND) şi „nuiele" (CORNILESCU)

Influenţa versiunii SEGOND asupra versiunii CORNILESCU este evidentă şi în cazul traducerii unor verbe care trimit la pedepse corporale. Aceste verbe sunt *φραγελλόω*, *μαστιγόω* şi *δέρω*, pe care le vom analiza pe rînd.

[25] Celelalte referinţe din Sinoptici: Marcu 12:16 şi Luca 20:24.

[26] Celelalte referinţe din Epistolele pauline: Rom. 8:29; 1 Cor. 11:7; 15:49; 2 Cor. 3:18; 4:4; Col. 1:15; 3:10.

[27] Celelalte referinţe din Apocalipsa: 13:15; 14:9,11; 15:2; 16:2; 19:20; 20:4.

[28] Întregul verset pare calchiat după SEGOND. Cf. „şi au schimbat slava Dumnezeului nemuritor în nişte icoane cari înfăţişează pe omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare şi tîrîtoare" şi „ils ont changé la gloire du Dieu incorruptible en images représentant l'homme corruptible, des oiseaux, des quadrupèdes, et des reptiles".

[29] CORNILESCU foloseşte „icoană" şi în traducerea VT, probabil tot *via* SEGOND (*image*). Ilustrativ este modul în care sunt echivalaţi următorii termeni ebraici: `ls,P,,` Ps. 97:7; `~l,c,,` Ez. 23:14; `lysiP',` Is. 10:10; `bc'[',` Is. 10:11.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

1) *φραγελλόω* – „a bate cu biciul", „a flagela". Verbul este folosit doar de două ori în NT (în Matei şi Marcu), în contextul răstignirii lui Isus. Termenul se referă la „pedeapsa aplicată sclavilor şi locuitorilor din provinciile romane, după pronunţarea sentinţei capitale" (BDAG, *s.v.*). Atestări ale pedepsei întîlnim la Josephus, *Bell.* 2.306, sau la Lucian, *Piscator* 2. Instrumentul de pedeapsă (*φραγέλλιον*, lat. *flagellum*, numit de Horaţiu *horribile flagellum*) era un bici din fişii de piele, prevăzute adesea cu bucăţi de metal pentru a spori severitatea supliciului (BDAG, *s.v.*).

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Mat. 27:26	*Alors Pilate leur relâcha Barabbas; et, après avoir fait battre de* ***verges*** *Jésus, il le livra pour être crucifié.*	*Atunci Pilat le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu* ***nuiele*** [*φραγελλώσας*], *L-a dat în mînile lor, ca să fie răstignit.*
Mc. 15:15	*et, après avoir fait battre de* ***verges*** *Jésus, il le livra pour être crucifié.*	*iar pe Isus, dupăce a pus să-L bată cu* ***nuiele*** [*φραγελλώσας*], *L-a dat să fie răstignit.*

2) *μαστιγόω* – „a biciui". Verbul *mastigovw* înregistrează 7 ocurenţe în NA[27]: Mat. 10:17, 20:19; 23:34; Marcu 10:34; Luca 18:33; Ioan 19:1 şi Ev. 12:6. Este un alt verb care denumeşte pedeapsa prin biciuire, fiind înrudit cu termenul *μάστιξ*. În SEGOND acest verb este tradus în aproape toate cazurile prin „battre de verges" (o excepţie întîlnim în Evr. 12:6 „frapper de la verge").

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Mat. 10:17	*Mettez-vous en garde contre les hommes; car ils vous livreront aux tribunaux, et ils vous battront de* ***verges*** *dans leurs synagogues;*	*Păziţi-vă de oameni, căci vă vor da în judecata soboarelor, şi vă vor bate cu* ***nuiele*** [*μαστιγώσουσιν*] *în sinagogile lor.*
Mat. 20:19	*et ils le livreront aux païens, pour qu'ils se moquent de lui, le battent de* ***verges****, et le crucifient; et le troisième jour il ressuscitera.*	*şi-L vor da în mînile Neamurilor, ca să-L batjocorească, să-L bată cu* ***nuiele*** [*μαστιγῶσαι*]*, şi să-L răstignească; dar a treia zi va învia.*
Mat. 23:34	*Vous tuerez et crucifierez les uns, vous battrez de* ***verges*** *les autres dans vos synagogues, et vous les per-sécuterez de ville en ville*	*Pe unii din ei îi veţi omorî şi răstigni, pe alţii îi veţi bate cu* ***nuiele*** [*μαστιγώσετε*] *în sinagogile voastre, şi-i veţi prigoni din cetate în cetate;*
Marcu 10:34	*qui se moqueront de lui, cracheront sur lui, le battront de* ***verges****, et le feront mourir; et, trois jours après, il ressuscitera.*	*care îşi vor bate joc de El, Îl vor bate cu* ***nuiele*** [*μαστιγώσουσιν*], *Îl vor scuipa şi-L vor omorî; dar, după trei zile, va învia.*

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

Luca 18:33	*et, après l'avoir battu de* ***verges****, on le fera mourir; et le troisième jour il ressuscitera.*	*şi, după ce-L vor bate cu* ***nuiele*** [μαστιγώσαντες], *Îl vor omorî, dar a treia zi va învia.*
Ioan 19:1	*Alors Pilate prit Jésus, et le fit battre de* ***verges****.*	*Atunci Pilat a luat pe Iisus, şi a pus să -L bată cu* ***nuiele*** [ἐμαστίγωσεν].
Evr. 12:6	*Car le Seigneur châtie celui qu'il aime, Et il frappe de la* ***verge*** *tous ceux qu'il reconnaît pour ses fils.*	*Căci Domnul pedepseşte pe cine-l iubeş-te, şi bate cu* ***nuiaua*** [μαστιγοῖ] *pe toţi aceia pe cari-i primeşte ca fii.*

Tabelul de mai sus arată limpede că versiunea CORNIL. 1921 împrumută frazeologia folosită de SEGOND. În urma revizuirii (CORNIL. 1924), termenul „nuiele" a fost îndepărtat din Mat. 10:17; 20:19; 23:34 şi Ioan 19:1, păstrîndu-se doar în trei dintre cele şapte versete iniţiale[30].

3) *δέρω* – „a bate". Verbul *δέρω* („a bate", „a maltrata") înregistrează 15 ocurenţe în NT grec. Patru dintre ele sunt traduse de SEGOND prin „battre de verges" (Marcu 13:9; Fapte 5:40; 16:37; 22:19).

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Marcu13:9	*On vous livrera aux tribunaux, et vous serez battus de* ***verges*** *dans les synagogues;*	*Au să vă dea pe mîna soboarelor judecătoreşti, şi veţi fi bătuţi cu* ***nuiele*** [δαρήσεσθε] *în sinagogi;*
Fap. 5:40	*Ils se rangèrent à son avis. Et ayant appelé les apôtres, ils les firent battre de* ***verges****,*	*Ei au ascultat de el. Şi, după ce au chemat pe apostoli, au pus să-i bată cu* ***nuiele*** [δείραντες],
Fap. 16:37	*Mais Paul dit aux licteurs: Après nous avoir battus de* ***verges*** *publiquement et sans jugement,*	*Dar Pavel le-a zis: După ce ne-au bătut cu* ***nuiele*** [δείραντες] *în faţa tuturor, fără să fim judecaţi,*
Fap. 22:19	*Et je dis: Seigneur, ils savent eux-mêmes que je faisais mettre en prison et battre de* ***verges*** *dans les synagogues ceux qui croyaient en toi*	*Şi am zis: Doamne, ei ştiu că eu băgam în temniţă şi băteam cu* ***nuiele*** [δέρων] *prin sinagogi pe cei ce cred în Tine;*

Tabelul arată că, din perspectiva termenului studiat, traducerea CORNIL. 1921 urmează fidel ediţia SEGOND. Revizuirea operată asupra textului s-a făcut selectiv, astfel încît în CORNIL. 1924 termenul „nuiele" mai apare doar în Fapte 5:40, respectiv 16:37.

[30] Referinţele pentru cele trei versete sunt marcate cu bold în tabel.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

„Că" sau „Pentru că"? (Luca 1:45)

Textul grecesc din Luca 1:45[31] conţine o ambiguitate creată de valorile multiple ale conjuncţiei *ὅτι*. Aceasta poate fi folosită pentru a introduce (1) o propoziţie cauzală („deoarece"), (2) o completivă directă („că"), sau (3) vorbirea directă. Putem elimina de la bun început varianta (3), prin urmare variantele care ne rămîn sunt (1) şi (2). Comparaţia dintre SEGOND şi CORNILESCU arată că traducătorul român a dat conjuncţiei *ὅτι* aceeaşi valoare pe care o întîlnim în versiunea franceză[32].

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Luca 1:45	*Heureuse celle qui a cru,* ***parce que*** *les choses qui lui ont été dites de la part du Seigneur auront leur accomplissement.*	*Ferice de aceea care a crezut;* ***pentrucă*** *lucrurile, cari i-au fost spuse din partea Domnului, se vor împlini.*

În versetul de faţă, valoarea logică a lui *ὅτι* este „că", iar traducerea corectă ar trebui să fie: „Ferice de aceea care a crezut *că* cele spuse din partea Domnului se vor împlini." Cu alte cuvinte, Fecioara Maria a crezut că lucrurile vestite de către Dumnezeu se vor împlini, de aceea este numită fericită. Evanghelistul nu afirmă că împlinirea celor spuse este condiţionată de credinţă. De altfel, potrivit relatării despre Zaharia şi mesajul primit în templu, credinţa nu este întotdeauna o condiţie *sine qua non* pentru împlinirea lucrurilor vestite de Dumnezeu (Luca 1:20).

Soluţia aleasă de Cornilescu pare să fie fără precedent în tradiţia biblică românească: particula *ὅτι* este redată prin „că" în următoarele versiuni: NT. 1648, BIBL. 1688, MICU, BIBL. 1874, NITZ. 1897, BIBL. 1911, BIBL. 1914, BIBL. 1936, GAL. 1938, NT. 1951, BIBL. 1968, ANANIA. Deşi a avut ocazia să corecteze versetul în ediţia CORNILESCU 1931 (mai exactă, pe ansamblu), traducătorul a păstrat valoarea cauzală a propoziţiei introduse prin *ὅτι* traducînd conjuncţia prin „căci".

Destinatarii *Epistolei 1 Corinteni* (1 Cor. 1:2)

Formula de salut care deschide *Epistola 1 Corinteni* conţine o secvenţă a cărei relaţie cu restul enunţului este problematică: *σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ.*

Potrivit CORNIL. 1921, apostolul Pavel scrie *atît* comunităţii din Corint, *cît şi* celor ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus (*i.e.* altor creştini din imperiu). Totuşi,

[31] Gr. *καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.*

[32] Cf. DARBY „*for* there shall be a fulfillment…" şi KJV 1611 „*for* there shall be a performance of those things".

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

o extindere atît de mare a sferei destinatarilor nu este plauzibilă. Mai degrabă, avem motive să credem că rostul ultimei părți a versetului 1:2 este să le comunice creștinilor corinteni un aspect important: nu sunt singurii care se închină Dumnezeului celui Viu.

Ideea este reluată în termeni mult mai drastici în 14:36, verset în care Pavel le reamintește credincioșilor din Corint că Evanghelia n-a pornit de la ei și că nu s-a oprit la ei[33]. Cele două versete au rol corectiv și fac parte din arsenalul retoric utilizat de apostol pentru a-i aduce pe corinteni la gînduri mai bune[34].

Așadar, considerăm că secvența *σὺν πᾶσιν* trebuie pusă în relație cu *κλητοῖς ἁγίοις*, căci în acest fel creștinilor din Corint li se atrage atenția că sunt „chemați să fie sfinți" ca parte a unei comunități mai mari de credincioși. Printre traducătorii care au considerat că *σὺν πᾶσιν* se referă la alți posibili destinatari ai epistolei se numără SEGOND, NITZ. 1897[35] și CORNIL. 1921. Negreșit, formularea acestuia din urmă este inspirată din versiunea franceză.

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
1 Cor. 1:2	*à l'Église de Dieu qui est à Corinthe, à ceux qui ont été sanctifiés en Jésus -Christ, appelés à être saints,* ***et à tous ceux qui invoquent en quelque lieu que ce soit le nom de notre Seigneur Jésus -Christ****, leur Seigneur et le nôtre*	*către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei ce au fost sfințiți în Hristos Isus, chemați să fie sfinți,* ***și către toți cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Hristos****, Domnul lor și al nostru*

„Uniți în chip desăvîrșit" (1 Cor. 1:10)

Între problemele care afectau comunitatea creștină din Corint erau schismele (*σχίσματα*) și certurile (*ἔριδες*), probleme pomenite de apostol chiar la începutul epistolei (1:10,11).

Vrînd să contracareze aplecarea corintenilor către zîzanie, apostolul îi îndeamnă să fie *κατηρτισμένοι*. Multiplicitatea sensurilor verbului *καταρτίζω* a făcut ca soluțiile propuse pentru traducerea participiului *κατηρτισμένοι* să fie și ele numeroase: NT. 1648 *cuprinși*, BIBL. 1688 *întemeiați* (termen folosit de următoarele

[33] Remarci privind caracterul universal al Bisericii și relația de înfrățire dintre comunitățile creștine întîlnim și în Galateni sau 1 Tesaloniceni.

[34] Știm, de pildă, că unii membri ai bisericii din Corint începuseră să conteste autoritatea apostolului. „Și dacă ați avea zece mii de pedagogi în Hristos, n-aveți mai mulți părinți, pentru că în Hristos Isus eu v-am fost tată, prin evanghelie!", le scrie mustrător apostolul (1 Cor. 4:15). Faptul că autorul epistolei se simte dator să le reamintească apăsat „paternitatea" lui spirituală asupra lor este un indiciu că ea este contestată.

[35] „[...] tuturor care în ori ce loc al lor și al nostru cheamă numele Domnului nostru."

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

versiuni ortodoxe, pînă la BIBL. 1914 inclusiv), BIBL. 1874 *tare uniţi*, NITZ. 1897 *învoiţi*, GAL. 1938 *cu totul potriviţi*, BIBL. 1968 *cu totul uniţi*, NT. 2002 *desăvîrşiţi*. Perifraza din CORNIL. 1921 (*uniţi în chip desăvîrşit*) este atît de similară cu cea din SEGOND (*parfaitement unis*), încît putem bănui că reprezintă pur şi simplu o traducere a textului francez.

„Propovăduirea crucii" (1 Cor. 1:18)

1 Cor. 1:18 marchează o schimbare importantă în argumentaţia apostolului Pavel din primul capitol al epistolei, fiindcă introduce tema înţelepciunii lui Dumnezeu care, judecată din perspectivă omenească, pare o neghiobie. Secvenţa *ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ* (tradusă de regulă prin *cuvîntul crucii*) se referă la mesajul despre „cruce" (o metonimie pentru „Hristos răstignit" din 1:23). În mod surprinzător, în CORNIL. 1921 şi în SEGOND, accentul cade nu pe conţinutul mesajului, ci pe vestirea lui. Avem un nou caz de influenţă a lui SEGOND asupra lui CORNILESCU.

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
1 Cor.1:18	*Car* ***la prédication de la croix*** *est une folie pour ceux qui périssent; mais pour nous qui sommes sauvés, elle est une puissance de Dieu.*	*Fiindcă* ***propovăduirea crucii*** *este o nebunie pentru cei ce sînt pe calea pierzării: dar pentru noi, cari sîntem pe calea mîntuirii, este puterea lui Dumnezeu.*

„Semn" sau „semne"? (1 Cor. 1:22)

În contextul prezentării nebuniei mesajului propovăduit („un Mesia răstignit"), apostolul scrie despre aşteptările păgînilor („înţelepciune"), respectiv ale iudeilor („semne"). Conform lecţiunii celei mai timpurii şi mai răspîndite, iudeii cer „semne" (*σημεῖα*), nu „un semn" (*σημεῖον*). Forma de singular apare în manuscrisele tîrzii şi în primele ediţii tipărite alte textului grec (ERASMUS 1516, BIBL. 1687), fiind probabil introdusă de copişti sub influenţa unor pasaje ca Marcu 8:11 (şi paralelele), în care fariseii îi cer lui Isus „un semn". În tradiţia biblică românească, NITZ. 1897 este prima versiune care introduce pluralul. Deşi *σημεῖον* (77^{x} în NA^{27}) este de regulă tradus prin „semn" de către Cornilescu, în acest caz (care nu este singular), el trebuie să fi urmat textul lui Segond.

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
1 Cor.1:22	*Les Juifs demandent des* ***miracles*** *et les Grecs cherchent la sagesse:*	*Iudeii, într'adevăr, cer* ***minuni****, şi Grecii caută înţelepciune;*

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

„Însoţirea" cerută de Pavel (1 Cor. 16:6)

Către finalul epistolei Apostolul îi anunţă pe corinteni despre posibilitatea de a trece pe la ei (şi chiar de a rămîne peste iarnă), pentru a fi „însoţit" apoi mai departe spre destinaţie. Fiindcă e greu de imaginat posibilitatea ca întreaga Biserică (fie ea şi de dimensiuni mai mici) să-l însoţească pe Pavel la destinaţie, se impune o întoarcere la originalul grecesc.

Verbul *προπέμπω* (9[x] în NA[27]) înseamnă de regulă „a însoţi, a petrece [pe cineva la plecare]" (Fapte 20:38), dar în alte contexte are sensul de „a ajuta pe cineva în călătorie" [oferindu-i provizii de drum] (BDAG, *s.v.*). Apostolul Pavel nu cere ca întreaga biserică să meargă cu el pînă la destinaţie, ci să-l sprijine cu banii şi proviziile necesare călătoriei. Celelalte ocurenţe ale verbului cu acest sens („a sprijini cu cele necesare drumului") se întîlnesc în Fapte 15:3; Rom. 15:24; 1 Cor. 16:11; 2 Cor. 1:16; Tit 3:13, 3 Ioan 1:6. Cornilescu uneori traduce corect verbul, alteori îl traduce eronat. În 1 Cor. 16:6, soluţia propusă de el seamănă cu cea din SEGOND, după cum reiese din tabelul de mai jos.

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
1 Cor.16:6	*Peut-être séjournerai-je auprès de vous, ou même y passerai-je l'hiver, afin que vous m'**accompagniez** là où je me rendrai.*	*Poate mă voi opri pela voi, sau poate chiar voi ierna la voi, ca apoi **să mă însoţiţi** acolo unde voi avea să mă duc.*

În acest verset, tradiția biblică românească este dominată de verbul „a petrece". O excepție întîlnim în NITZ. 1897: *să mă însoțiți.*

„Chipul şi umbra" (Evr. 8:5)

Capitolul 8 din *Epistola către Evrei* face o comparaţie între preoţia levitică şi preoţia lui Hristos. Potrivit textului biblic, Hristos este slujitor al cortului adevărat, din cer, instituit de Dumnezeu, nu de un om. Hristos se deosebeşte de ceilalţi preoţi prin faptul că slujeşte în sanctuarul din cer, pe cînd preoţii din seminţia lui Levi „slujesc într-un sanctuar care este o reprezentare [*ὑπόδειγμα*] şi o umbră [*σκιά*] a celui ceresc". Deşi textul grec[36] nu pomeneşte substantivul „sanctuar", considerăm că în context autorul face referire la *τὰ ἅγιᾰ ἐπουράνια*, „sanctuarul ceresc".

[36] *οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων.*

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
Evr. 8:5	*(lesquels* ***célèbrent un culte, image et ombre des choses célestes****, selon que Moïse en fut divinement averti lorsqu'il allait construire le tabernacle: Aie soin, lui fut-il dit, de faire tout d'après le modèle qui t'a été montré sur la montagne).*	*Ei* ***fac o slujbă, care este chipul şi umbra lucrurilor cereşti****, după poruncile primite de Moise dela Dumnezeu, cînd avea să facă cortul: „Ia seama", i s'a zis, „să faci totul după chipul care ţi-a fost arătat pe munte"*

Verbul din original este *λατρεύουσιν*, tradus de Cornilescu prin „fac o slujbă" (cf. „célèbrent un culte"). Mai mult, din CORNILESCU şi din SEGOND se înţelege că „slujba/cultul este o imagine şi o umbră a lucrurilor cereşti", pe cînd originalul sugerează că *locul* în care slujesc preoţii levitici este o reprezentare şi o umbră a sanctuarului ceresc (deci este inferior acestuia). Dacă n-ar fi avut ca sursă de inspiraţie versiunea SEGOND, Cornilescu ar fi trebuit să recurgă la o formulare literală, aşa cum întîlnim în tradiţia biblică românească.

NT. 1648	*Carii slujescu pildei şi umbreei lucrurilor cereşti*
BIBL. 1688	*Carii la pilde şi la umbră slujăsc celor cereşti*
MICU	*Carii slujesc chipului şi umbrii celor cereşti*
BIBL. 1874	*Cari servescŭ chipuluĭ şi umbreĭ celorŭ cerescĕ*
NITZ. 1897	*Ca uni care slujesc unei închipuituri şi unei umbre a santuarului ceresc*
BIBL. 1911	*Ca unii care slujesc unei închipuituri şi unei umbre a templului ceresc*
BIBL. 1914	*Cari slujesc închipuirei şi umbrei celor cereşti*
CORNIL. 1931	*cari slujesc unei închipuituri şi unei umbre a celor cereşti*
GAL. 1938	*Şi care slujesc închipuirii şi umbrei celor cereşti*
BIBL. 1968	*Şi care slujesc închipuirii şi umbrei celor cereşti*
ANANIA	*Cei ce slujesc pecetea şi umbra celor cereşti*

Παρρησία în *Epistola către Evrei*

Un termen relativ important în *Epistola către Evrei* este *παρρησία*, care înseamnă, între altele, „încredere" sau „îndrăzneală". În NA[27] el este folosit de 31 de ori, dar în *Evrei* înregistrează doar patru ocurenţe 3:6; 4:16; 10:19 şi 10:35.

REF. BIBL.	SEGOND 1898	CORNILESCU 1921
3:6	*ferme confiance*	*încredere nezguduită*
4:16	*avec assurance*	*cu* ***deplină*** *încredere*
10:19	*libre entrée*	*intrare slobodă*
10:35	*assurance*	*încredere*

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

Se poate observa că Segond nu foloseşte acelaşi echivalent în cele patru versete, deşi aici traducerea ar fi trebuit să fie uniformă. Nici Cornilescu nu urmează fidel soluțiile din franceză: în cazul ocurenței din 4:16 traducătorul român introduce determinantul „deplină". În cazul versetului 10:19 constatăm că „libre entrée" („intrare slobodă") nu este cel mai potrivit echivalent. Accentul nu cade pe „liber" prin raport cu „interzis", ci pe „îndrăzneală" versus „ruşine, sfială, teamă".

Ἀπαράβατος – „netrecător" sau „netransmisibil"? (Ev. 7:24)

Termenul *ἀπαράβατος* se întîlneşte în Noul Testament doar în Evrei 7:24, cu referire la preoția lui Hristos. Parafraza folosită de Cornilescu pentru a traduce acest termen („care nu poate trece dela unul la altul") a fost criticată de teologii ortodocşi, care văd aici o formulare tendențioasă al cărei rol este să pună sub semnul întrebării preoția specială a celor hirotonoți în diverse trepte ale ierarhiei bisericeşti ortodoxe.

Totuşi, echivalentul propus de Cornilescu nu este o creație proprie, ci un împrumut din două posibile surse: versiunea SEGOND („un sacerdoce qui n'est pas transmissible") sau lexiconul THAYER („*unchangeable*, and therefore not liable to pass to a successor"), despre care ştim că a stat pe masa de lucru a lui Cornilescu. În orice caz, sensul preluat de Cornilescu nu pare să fie atestat nicăieri în literatura greacă. Înțelesurile lui *ἀπαράβατος* în literatura clasică sunt: „inviolabil" (despre o lege); „inexorabil" (despre soartă); „neschimbător" (despre cursul stelelor); „infailibil" (despre matematicieni); „constant" (despre evlavie); „nealterabil" (ca termen tehnic în context juridic)[37]. În contextul cap. 7, el ar trebui tradus cu „permanent" sau „netrecător".

Cînd analizăm tradiția biblică românească în acest punct, descoperim cu surprindere că perifraza „care nu mai trece la altul" se întîlneşte şi la GAL. 1938, prin intermediul căreia a pătruns în NT. 1951 şi în BIBL. 1968. Schimbarea s-a produs odată cu NT. 1979, care a introdus „netrecătoare" (termen întîlnit şi la ANANIA). Alți echivalenți folosiți pentru acest termen sunt: *rămîitoriu* NT. 1648, *nepetrecătoare* BIBL. 1688, *veacinică* MICU, *neîncălcata* BIBL. 1874, *nestrămutată* NITZ. 1897, BIBL. 1911, CORNIL. 1931, *veşnică* BIBL. 1914.

Concluzii

În urma analizei comparative pe care am întreprins-o putem spune că gradul de îndatorare a versiunii CORNILESCU 1921 față de SEGOND este unul semnificativ. Chiar dacă, prin forța lucrurilor, exemplele sunt selective şi puține, avem totuşi elementele necesare instituirii unei premise de lucru utile pentru o cercetare mai amănunțită.

[37] SCHNEIDER, *TDNT*, vol. V, p. 742 şi urm.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

1) O primă concluzie a acestei cercetări este că analiza influenţei lui SEGOND asupra lui CORNILESCU trebuie să pornească întotdeauna de la textele primare. Pentru a fi legitimă, comparaţia trebuie să aibă în vedere SEGOND 1880 (sau 1898) şi CORNILESCU 1921, deoarece în urma revizuirii traducătorul român a renunţat la unele formulări din versiunea franceză.

2) Influenţa mare exercitată de versiunea SEGOND nu trebuie să ne facă să credem că traducătorul român a copiat în mod servil traducerea biblistului elveţian. Există suficiente versete care arată că versiunea CORNILESCU diferă de cea SEGOND. Aceste diferenţe ar trebui inventariate şi sistematizate, dacă dorim să avem imaginea completă a modului în care a lucrat traducătorul român.

3) Putem identifica o dimensiune negativă a influenţei exercitate de SEGOND: Cornilescu a preluat în mod necritic soluţii de traducere discutabile sau condiţionate de convingerile protestante ale teologului elveţian.

4) Aspectul pozitiv al influenţei exercitate de versiunea SEGOND ţine de îmbogăţirea tradiţiei biblice româneşti cu termeni şi unităţi frazeologice care actualizează mesajul Bibliei pentru contemporaneitate. Prin intermediul versiunii CORNILESCU 1921, SEGOND a „polenizat" tradiţia biblică românească, ducînd la îmbunătăţirea unor formulări care, prin literalismul lor, se dovedeau ininteligibile pentru cititorul modern. Să nu uităm, la vremea cînd a ieşit de sub tipar, versiunea CORNILESCU a produs o mini-revoluţie în stilistica traducerii. Evaluată global, ea rămîne una dintre cele mai libere versiuni româneşti.

5) Nu în ultimul rînd, evaluarea echivalenţilor „subversivi" din CORNILESCU trebuie să ţină seama de o gamă mai largă de factori care l-au influenţat pe Cornilescu în activitatea de traducere. Nu ne putem mulţumi cu explicaţiile facile care îi fac traducătorului proces de intenţie, în lipsa unei investigări judicioase a surselor folosite, ci trebuie să îi acordăm ceea ce englezii numesc „the benefit of the doubt". Cornilescu însuşi, în corespondenţa sa cu Societatea Biblică Britanică, a recunoscut că traducerea sa este perfectibilă, iar procesul de revizuire din perioada 1923–1924 confirmă că respectiva declaraţie nu era un simplu artificiu de retorică.

Bibliografie

A. Ediţii ale Noului Testament şi ale Bibliei

ANANIA = *Biblia sau Sfînta Scriptură. Ediţie jubiliară a Sfîntului Sinod* (...), redactată şi adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Bucureşti, EIBMBOR, 2001.

BIBL. 1687 = *Ἡ Θεία Γραφὴ δηδαλὴ, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης Ἅπαντα. Divina Scriptura nempe Veteris ac Novi Testamenti Omnia (...)*, Veneţia, Nicolae Glykis, 1687.

BIBL. 1688 = *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a celei vechi şi a celei noao lége* (…), Bucureşti, 1688.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

BIBL. 1865 = Sînta Scripturî a Vechiului Testament, tradusî şi publicatî de Societatea Biblicî Britanî şi Strîină, Iaşiĭ, Imprimeria Adolf Bermann, 1865.

BIBL. 1874 = *Sănta Scriptură a Vechiuluĭ şi a Nouluĭ Testamentŭ, ediţiune nouă, revĕdută după testurile originale şi publicată de Societatea Biblică pentru Britania şi Străinătate*, Iaşiĭ, 1874.

BIBL. 1911 = *Sfînta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, ediţiune nouă, revăzută după testurile originale şi publicată de Societatea Biblică pentru Britania şi Străinătate*, Bucureşti, [1911]. Pe pagina de titlu a VT este trecut anul 1909, iar pe pagina de titlu a NT (traducerea Nitzulescu) anul 1911. Ortografia revizuită de P. Gîrboviceanu şi G. Alexici.

BIBL. 1914 = *Biblia, adică Dumnezeeasca Scriptură a Legii Vechi şi a celei Nouă, tipărită în zilele majestăţii sale Carol I* (…). Ediţia Sfîntului Sinod, Bucureşti, 1914.

BIBL. 1936 = *Biblia, adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament* (traducători: Nicodim Munteanu, Gala Galaction, Vasile Radu), Bucureşti, 1936.

BIBL. 1968 = *Biblia sau Sfînta Scriptură, tipărită sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Justinian, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfîntului Sinod*, Bucureşti, IBMOBOR, 1968.

CJB 1998 = *The Complete Jewish Bible: An English Version of the Tanakh (Old Testament) and B'rit Hadashah (New Testament)*, trad. David H. Stern, Clarksville, Maryland, Jewish New Testament Publications, 1998.

CORNIL. 1921 = *Biblia sau Sfînta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, tradusă de D. Cornilescu, cu locuri paralele*, Societatea Evanghelică Română, 1921.

CORNIL. 1924 = *Biblia sau Sfînta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament*, [trad. D. Cornilescu], traducere nouă, cu trimeteri, Societatea Biblică pentru Răspîndirea Bibliei în Anglia şi Străinătate, 1924.

CORNIL. 1931 = *Biblia sau Sfînta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, cu trimeteri. Biblia română traducere nouă după textul original*. Bucureşti, Societatea Biblică pentru Răspîndirea Bibliei în Anglia şi Străinătate, 1931.

DARBY 1884 = Darby, John Nelson, *The Holy Scriptures: A New Translation from the Original Languages (1884/1890)*, Ontario, Canada, Online Bible Foundation, 1997, BibleWorks, v.8.

DARBY 1885 = *The French Darby Version*, Valence, France, Bible et Publications Chrétiennes, 1885, BibleWorks, v.8.

ELBERF. 1905 = *Darby Unrevidierte Elberfelder 1905*, Wuppertal, Germany, R. Brockhaus Verlag, 1905, BibleWorks, v.8.

ERASMUS 1516 = *Novum Instrumentum omne, diligenter ab Erasmo Roterdamo recognitum et emendatum (...)*, Basel, Johann Froben, 1516.

GAL. 1938 = *Biblia, adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, tradusă după textele originale ebraice şi greceşti de preoţii profesori Vasile Radu şi Gala Galaction din înalta iniţiativă a Majestăţii Sale Regelui Carol II*, Bucureşti, Fundaţia pentru Literatură şi Artă „Regele Carol II", 1938.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

GENEVA 1599 = *The Bible, that is The Holy Scriptures conteined in the Olde and Newe Teſtament, tranſlated according to the Ebrew and Greeke, and conferred with the beſt tranſlations in diuers languages*, London, 1599.

GENÈVE 1975 = *Nouvelle Edition de Genève*, Société Biblique de Genève, 1975, BibleWorks, v.8.

JPS 1917 = *The Holy Scriptures (Old Testament)*, Jewish Publication Society, 1917, BibleWorks, v.8.

JPS 1985 = *The Jewish Bible: Tanakh: The Holy Scriptures – The New JPS Translation According to the Traditional Hebrew Text: Torah, Nevi'im, Kethuvim*, The Jewish Publication Society, 1985.

KJV 1611 = *The Holy Bible, Conteyning the Old Teſtament, and the New: Newly Tranſlated out of the Originall tongues: & with the former Tranſlations diligently compared and reuiſed, by his Maieſties speciall Comandement*. Appointed to be read in Churches. Imprinted at London by Robert Barker, Printer to the Kings moſt Excellent Maiestie. Anno Dom. 1611.

MICU = *Biblia, adică Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi şi a ceii noao* (…), Blaj, 1795.

NA[27] = *Novum Testamentum Graece, 27th edition*, in the tradition of Eberhard Nestle and Erwin Nestle, ed. Barbara şi Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger, Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft, 1993.

NITZ. 1897 = *Noul Aşezământ tradus din limba originală greacă, sub domnia M.S. Carol I. Regele Românii Archipăstor şi Mitropolit Primat fiind de a doa oară D.D. Iosif Gheorghian, de Dr. N. Nitzulescu, Profesor la Facultatea de Teologie. Tipărit cu spesele Societăţii Biblice Britanice,* Bucureşti, 1897.

NKJV = *The New King James Version*, Nashville, Thomas Nelson, 1982, BibleWorks, v.8.

NT. 1648 = *Noul Testament sau Împăcarea au leagea noao a lui Iisus Hristos, Domnului nostru. Izvodit cu mare socotinţă, den izvod grecescu şi slovenescu, pre limbă rumînească, cu îndemnarea şi porunca denpreună cu toată cheltuiala a măriei sale Gheorghe Racoţi, craiul Ardealului. Tipăritu-s-au întru a măriii sale tipografie, dentîiu noou, în Ardeal, în cetatea Belgradului. Anii de la întruparea Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos 1848, luna lui ghenuariu 20* (ediţie modernă, Alba Iulia, 1988).

NT. 1951 = *Noul Testament al Domnului Nostru Iisus Hristos, tipărit cu aprobarea Sfîntului Sinod şi binecuvîntarea I. P. S. Justinian Patriarhul României la cea de a treia aniversare a înscăunării I. P. S. Sale.* Bucureşti, EIBMO, 1951.

NT. 1979 = *Noul Testament cu Psalmii, tipărit sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Iustin patriarhul Bisericii Ortodoxe Române cu aprobarea Sfîntului Sinod*, Bucureşti, EIBMBOR, 1979.

NT. 2002 = *Noul Testament,* traducere, introduceri şi note: pr. Alois Bulai şi pr. Anton Budău, Iaşi, Sapienţia, 2002.

SCHLACHTER 2000 = *Schlachter Version 2000*, Lausanne, Switzerland, Genfer Bibelgesellschaft, 2000, BibleWorks, v.8.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)

SEGOND = *La Sainte Bible qui comprend l'Ancien et le Nouveau Testament traduits sur les textes originaux hébreu et grec par Louis Segond, Docteur en Théologie*, Paris, 1898.
SEGOND 1874 = *La Sainte Bible. Ancien Testament. Traduction Nouvelle d'après le texte hébreu par Louis Segond. Tome I comprenant le Pentateuque et les livres historique. Tome II comprenant les livres poétiques et les prophètes.* Genève & Paris, 1874.
SEPT. IAŞI[1] = *Septuaginta*, vol. 1, ediție coordonată de C. Bădiliță, F. Băltăceanu, M. Broşteanu şi I.-F. Florescu, Iaşi, Colegiul Noua Europă/Polirom, 2004.

B. Lucrări de referință

ALEXANDER = Joseph A. Alexander, *Commentary on Isaiah*, vol. 2, Grand Rapids, Kregel, 1992.
BDAG = Danker, Frederick William (ed.), *A Greek English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, Chicago, University of Chicago Press, 2001.
DELFORGE = Frédéric Delforge, *La Bible en France et dans la francophonie: histoire, traduction, diffusion*, Publisud / Société biblique française, 1991.
HALOT = *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, 5 vol., ed. de Ludwig Koehler şi Walter Baumgartner, Leiden, E. J. Brill, 1994–1996.
KOOLE = Jan L. Koole, *Isaiah III/3* (HCOT), trad. Antony P. Runia, Leuven, Peeters, 2001.
LICHTENBERGER = F. Lichtenberger (ed.), *Encyclopédie des Sciences Religieuses*, vol. 13, Paris, Librairie Fischbacher, 1882.
SCHAFF–HERZOG = Samuel Macauley Jackson (ed.), *The New Schaff–Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge*, vol. 10, New York, Funk and Wagnalls, 1911.
SCHNEIDER = Johannes Schneider, „*ἀπαράβατος*", în *Theological Dictionary of the New Testament*, vol. 5, trad. G. W. Bromiley, Grand Rapids, Eerdmans, 1968, p. 742–743.
STELLING–MICHAUD = *Le Livre du recteur de L'Académie de Genève (1559–1878)*, publié par Suzanne Stelling–Michaud, vol. 5 (*Notices Biographiques des étudiants, N–S*), Librairie Droz, 1976.
THAYER = Thayer, Joseph Henry, *A Greek-English Lexicon of the New Testament, being Grimm's Wilke's Clavis Novi Testamenti*, translated and revised and enlarged by J. H. Thayer, New York, Harper & Brothers, 1886, ed. rev. 1889. Retipăriri în 1901, T. & T. Clark şi 1977, Baker Book.

BDD-A19569 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:30 UTC)